

W ubiegłym tygodniu informaliśmy Państwa na stronach Dziennika Warto Wiedzieć o apelu wystosowanym przez Kowent Powiatów Województwa Świętokrzyskiego, a dotyczący powstrzymania fali zamykania znacznej części sądów zlokalizowanych w powiatach. Sygnalizowaliśmy także, że Związek Powiatów Polskich podejmuje w tym temacie również czynne działania.

Dzisiaj przybliżamy naszym Czytelnikom kolejny apel środowiska samorządowego - tym razem płynący z województwa opolskiego. Poniżej publikujemy pełną treść Stanowiska Konwentu Starostów Województwa Opolskiego z dnia 30 grudnia 2011 roku w sprawie wyrażenia opinii na temat projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie zniesienia niektórych sądów rejonowych, utworzenia zamiejscowych wydziałów w niektórych sądach rejonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości.

"Konwent Starostów Województwa Opolskiego wyraża zdecydowany sprzeciw wobec planów Ministerstwa Sprawiedliwości wyrażonych w projekcie rozporządzenia, zmierzających do zniesienia niektórych sądów rejonowych, utworzenia zamiejscowych wydziałów w niektórych sądach rejonowych oraz zmiany rozporządzenia w sprawie sądów apelacyjnych, sądów okręgowych i sądów rejonowych oraz ustalenia ich siedzib i obszarów właściwości. Przygotowany projekt rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości budzi tym większe zaniepokojenie, iż planowana reorganizacja na terenie województwa opolskiego ma dotyczyć aż czterech sądów rejonowych. W prowadzonych pracach konsultacji projektu widoczny jest pośpiech i dążenie do podpisania rozporządzenia bez względu na jego jakość i skutki jakie wywoła (rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 lipca 2012 r.). Takie działania Ministerstwa, w przypadku ich zrealizowania, będą miały dalekosiężne następstwa nie tylko w sferze społecznej, ale również ekonomicznej.

Konwent Starostów Województwa Opolskiego negatywnie opiniuje planowane zniesienie w obszarze właściwości Sądu Okręgowego w Opolu:

1. Sądu Rejonowego w Brzegu - Wydział Cywilny, Wydział Karny oraz Wydział Rodzinny i Nieletnich, i utworzenie w jego miejsce, w strukturach Sądu Rejonowego w Nysie, zamiejscowego Wydziału Cywilnego, Wydziału Karnego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich - z siedzibą w Brzegu;
2. Sądu Rejonowego w Głubczycach - Wydział Cywilny, Wydział Karny oraz Wydział Rodzinny i Nieletnich, i utworzenie w jego miejsce, w strukturach Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu, zamiejscowego Wydziału Cywilnego, Wydziału Karnego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich - z siedzibą w Głubczycach;
3. Sądu Rejonowego w Oleśnie - Wydział Cywilny, Wydział Karny oraz Wydział Rodzinny i Nieletnich, i utworzenie w jego miejsce, w strukturach Sądu Rejonowego w Kluczborku, zamiejscowego Wydziału Cywilnego, Wydziału Karnego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich - z siedzibą w Oleśnie;
4. Sądu Rejonowego w Prudniku - Wydział Cywilny, Wydział Karny oraz Wydział Rodzinny i Nieletnich, i utworzenie w jego miejsce, w strukturach Sądu Rejonowego w Strzelcach Opolskich, zamiejscowego Wydziału Cywilnego, Wydziału Karnego, Wydziału Rodzinnego i Nieletnich - z siedzibą w Prudniku.

Konwent Starostów wskazuje przy tym, iż w projektowanym rozporządzeniu brak jest uregulowań dotyczących funkcjonowania wydziałów ksiąg wieczystych, co w ocenie Konwentu oznaczałoby jego

całkowitą likwidację. Zamieszczona informacja poza projektem rozporządzenia, dotycząca przekształcenia w wydziały zamiejscowe pozostałych wydziałów funkcjonujących aktualnie w sądzie, nie może stanowić podstawy do konsultacji.

Zniesienie niektórych sądów rejonowych oparto o jedyne kryterium – limit etatów do 14 sędziów (włącznie), co jest nie tylko niezrozumiałe, ale błędne z założenia. Charakter spraw, ilość spraw, ich zawikłłość, skuteczność i szybkość ich rozpoznawania przez sąd, a także uwarunkowania miejscowe oraz odległość jaką mieszkańcy będą musieli pokonywać celem uzyskania orzeczenia sądu, to kryteria, które powinny decydować o organizacji wymiaru sprawiedliwości.

Na szczególną uwagę zasługuje okoliczność, że reorganizacją objęte są sądy rejonowe z wieloletnią tradycją, doświadczoną kadrą sędziowską i administracyjną, realizującą z dobrymi wynikami swoje zadania oraz kształtującą świadomość prawną społeczeństwa. Siedziby sądów mieszczą się w bardzo dobrze przygotowanej bazie lokalowej, wyremontowanej w ostatnim czasie przy dużym nakładzie środków finansowych pochodzących z budżetu państwa, ale również przy partycypacji powiatów.

Podjętym działaniom Ministerstwa przyświecają planowane oszczędności. Dzieje się to w sytuacji wzrostu gospodarczego i zdecydowanie lepszej od planowanej sytuacji budżetu państwa. Dokonując tylko powierzchownej analizy kosztów, oczywistym jest, że takich oszczędności nie będzie. Argumenty nt. oszczędności dotyczących płac prezesów sądów są nietrafione i nieprzekonywujące. Bezpośrednim skutkiem zniesienia sądu będzie rzeczywiste pogorszenie dostępności do prezesa sądu, który umiejscowiony zostanie w strukturze sądu rejonowego, w większości przypadków, odległego dla obywatela. Właśnie z uwagi na odległość, prezesi sądów, pomimo ciężącej na nich odpowiedzialności za kierowane przez siebie sądy, zostaną w znacznym stopniu pozbawieni instrumentów umożliwiających właściwe wypełnianie swoich obowiązków. Na czele każdego zamiejscowego wydziału cywilnego, karnego, rodzinnego i nieletnich, ksiąg wieczystych stoi przewodniczący wydziału, który wspomagany jest przez kierownika sekretariatu. Nie tylko nie widać oszczędności, ale pojawia się pytanie o racjonalność takich działań. Takich przykładów, wręcz braku gospodarności z założenia, można podawać wiele.

Zdaniem Konwentu Starostów, Ministerstwo Sprawiedliwości nie przeprowadziło żadnych analiz, które stanowiłyby podstawę reorganizacji sądownictwa, skoro przyjęto zniesienie niektórych sądów rejonowych w oparciu o jedyne kryterium - ilość etatów w sądach. Obowiązkiem państwa jest zorganizowanie systemu prawnego w sposób umożliwiający sądom spełnianie wszystkich wynikających z niego warunków. Wymiar sprawiedliwości tylko wtedy ma sens, gdy końcowy efekt pracy sądów jest zbliżony z założeniami dobrze funkcjonującego państwa. W tej dziedzinie nowoczesne Państwo nie może bronić się, wskazując jako koronny argument - trudne warunki ekonomiczne.

Dodatkowym elementem przemawiającym przeciwko oddalaniu wymiaru sprawiedliwości od obywateli jest zachwianie poczucia bezpieczeństwa. Obywatele niewątpliwie odczują, iż państwo znów ich kosztem oszczędza, i to w sferze niesłuchanie doniosłej społecznie i gospodarczo. Mieszkańcy będą zmuszeni, mimo funkcjonowania wydziałów zamiejscowych, podróżować do sądu oddalonego o kilkadziesiąt kilometrów, co bezsprzecznie wiąże się z dodatkowymi, znaczącymi kosztami. Tak zakrojona reorganizacja pokazuje, że w wielu miejscowościach obywatel nie będzie miał w ogóle możliwości skorzysta z bezpośredniej komunikacji publicznej, z uwagi na brak połączeń w godzinach pracy sądu rejonowego, a powrót do miejsca zamieszkania w tym samym dniu może okazać się niemożliwy.

## Trwa obrona sądów w powiatach

Kategoria: Aktualności

Opublikowano: niedziela, 08, styczeń 2012 00:00

Rafał Rudka

Odśłony: 1830

---

Zdumienie budzi fakt całkowitego braku rozeznania przez Ministra Sprawiedliwości uwarunkowań społeczno – gospodarczych wspólnot samorządowych, które zostały objęte reorganizacją wymiaru sprawiedliwości. Nasuwa się nieodparte wrażenie, że przygotowane założenia stanowią wstęp do zanegowania reformy administracyjnej państwa wprowadzającej z dniem 1 stycznia 1999 roku trójstopniowy podział terytorialny państwa. Powiat utworzony został z myślą o organach samorządu terytorialnego, ale również miał stanowić podstawę terytorialną dla organów administracji wyspecjalizowanej, a także sądów oraz prokuratury. Jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego mogą być poważnym partnerem w konsultacjach prowadzonych w tak istotnej sprawie. Głos samorządu winien być wysłuchany, a cenne argumenty wzięte pod rozwagę.

Stanowisko podlega przekazaniu do Ministra Sprawiedliwości.

Przewodniczący Konwentu Starostów Województwa Opolskiego  
Józef Swaczyna"